

साधनीयानि कर्माणि समाख्यासयोगतः । मन्त्रमूला नयाः सर्वे चाराश्च भरतर्षभ ।
 सुमन्त्रितेन या सिद्धिस्तां दिजैः सह मन्त्रयेत् । स्त्रिया मूढेन बालेन लुब्धेन लघुनाऽपि वा ।
 न मन्त्रयेत् गुह्यानि येषाञ्चोन्मादलक्षणं । मन्त्रयेत् सह विद्वद्भिः शक्तैः कर्माणि कारयेत् ।
 स्त्रिंशेऽथ नीतिविन्यासान् मूर्खान् सर्वत्र वर्जयेत् । धार्मिकान् धर्मकार्येषु अर्थकार्येषु पण्डितान् । ११११०
 स्त्रीषु क्लीवान्निपुञ्जीत क्रूरान् क्रूरेषु कर्मसु । स्त्रेभ्यश्चैव परेभ्यश्च कार्याकार्यसमुद्भवा ।
 बुद्धिः कर्मसु विज्ञेया रिपूणाञ्च बलाबलं । बुद्ध्या स्वप्रतिपक्षेषु कुर्यात् साधुस्वनुग्रहं ।
 निग्रहं चाप्यशिष्टेषु निर्मर्त्यादिषु कारयेत् । निग्रहे प्रग्रहे सम्यग्यदा राजा प्रवर्तते ।
 तदा भवति लोकस्य मर्यादा सुव्यवस्थिता । एष तेऽभिहितः पार्थ घोरो धर्मो दुरन्धर ।
 तं स्वधर्मं विभागेन विनयस्थाऽनुपालय । तपोधर्मदमेज्याभिर्विप्रा यान्ति यथा दिवं । ११११५
 दानातिथ्यक्रियाधर्मैर्यान्ति वैश्याश्च सद्गतिं । चत्तं याति तथा स्वर्गं भुवि निग्रहपालनैः ।
 सम्यक्प्रणीतदण्डा हि कामदेषविवर्जिताः । अलुब्धा विगतक्रोधाः सतां यान्ति सलोकतां ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि हनूमन्नीमसेनसंवादे पञ्चाशदधिकशताऽध्यायः ॥ १५० ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः संचत्य विपुलं तदपुः कामतः कृतं । भीमसेनं पुनर्दर्श्या पर्यव्यजत वानरः ।
 परिष्वक्तस्य तस्याशु भ्रात्रा भीमस्य भारत । अमो नाशमुपागच्छत् सर्वश्चासीत् प्रदक्षिणं ।
 बलञ्चातिबलो मेने न मेऽस्ति सदृशो महान् । ततः पुनरथोवाच पर्यश्रुनयनो हरिः । १११२०
 भीममाभाष्य सौहार्दाद्वाप्यगद्गदया गिरा । गच्छ वीर स्वमावासं स्रज्ज्योऽस्मि कथान्तरे ।
 इहस्थश्च कुरुश्रेष्ठ न निवेद्योऽस्मि कर्हिचित् । धनदस्थालयाच्चापि विशिष्टानां महाबल ।
 देशकाल दहायातुं देवगन्धर्व्वयोषितां । ममापि सफलं चक्षुः स्मारितश्चास्मि राघवं ।
 रामाभिधानं विष्णुं हि जगद्भूदयनन्दनं । सीतावक्त्रारविन्दार्कं दशास्यध्वान्तभास्करं ।
 मानुषं गात्रसंस्पर्शं गत्वा भीम त्वया सह । तदस्मद्दर्शनं वीर कौन्तेयामोघमस्तु ते । १११२५
 भ्रातृत्वं त्वं पुरस्कृत्य वरं वरय भारत । यदि तावन्मया क्षुद्रा गत्वा वारणसाङ्गयं ।
 धार्तराष्ट्रा निहन्तव्या यावदेतत् करोम्यहं । शिलया नगरञ्चापि मर्दितव्यं मया यदि ।
 बद्धा दुर्व्योधनश्चाद्य आनयामि तवान्तिकं । यावदेतत् करोम्यद्य कामं तव महाबल ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ भीमसेनस्तु तदाकथं श्रुत्वा तस्य महात्मानः । प्रत्युवाच हनूमन्तं प्रक्षेपेनान्तरात्मना ।
 कृतमेव त्वया सर्वं मम वानरपुङ्गव । स्वस्ति तेऽस्तु महाबाहो कामये त्वां प्रसीद मे । १११३०
 सनाथाः पाण्डवाः सर्वे त्वया नाथेन वीर्यवन् । तैव तेजसा सर्वान् विजेथ्यामो वयं परान् ।
 एवमुक्तस्तु हनुमान् भीमसेनमभाषत । भ्रातृत्वात् सौहृदाच्चैव करिष्यामि प्रियं तव ।
 चमू विगाह्य शत्रूणां परशक्तिसमाकुलां । यदा सिंहं रवं वीर करिष्यामि महाबल ।
 तदाऽहं वृंहयिष्यामि स्वरवेण रवन्तव । विजयस्य ध्वजस्य नादान्मोक्ष्यामि दाहणान् ।